

Jméno a příjmení:

1	2	3	4	5	6

3A. zkoušková písemka NMAI059 Pravd. a Stat. 1 – 6.6.2022

Na každý papír napište číslo příkladu a svoje příjmení.

Na tento papír můžete rovněž napsat vybraný pseudonym, pod kterým budou uveřejněny vaše výsledky. (Jinak budou s vašimi iniciálami.) Zadání rovněž odevzdejte (bude k dispozici na webu).

Nepište více příkladů na stejný papír!

Na vypracování máte **150 minut**.

Při práci nejsou povoleny žádné kalkulačky, počítadla, mobily, ... (Mobilům prosím předem vypněte zvonění.)

Pokud by se ve výsledku vyskytovaly výrazy, které se bez kalkulačky špatně počítají, nevyčíslujte je: $137 \cdot 173$ je stejně dobrá, ne-li lepší odpověď, než 23701.

Podrobně zdůvodněte všechny výpočty.

Můžete využívat jeden (vlastnoručně napsaný) tahák o formátu A4.

Po opravení písemky bude všem navržena známka 1, ..., 5. Tuto si můžete při ústní části vylepšit o jeden stupeň – tj. 4 lze zlepšit na 3, ale 5 znamená neúspěch u tohoto termínu zkoušky. Ústní část zkoušky může probíhat nejlépe zítra odpoledne.

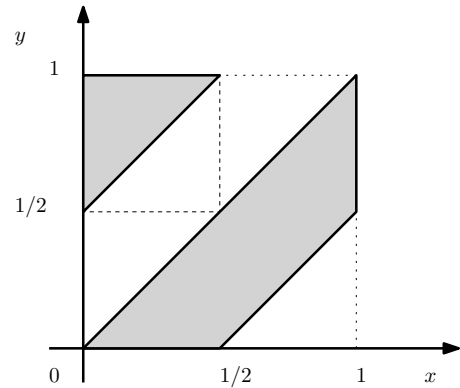
Možná se vám bude hodit následující tabulka kvantilových funkcí

	0.9	0.95	0.975	0.99
$\Phi^{-1}(t)$	1.281552	1.644854	1.959964	2.326348
$\Psi_2^{-1}(t)$	1.885618	2.919986	4.302653	6.964557
$\Psi_3^{-1}(t)$	1.637744	2.353363	3.182446	4.540703
$\Psi_4^{-1}(t)$	1.533206	2.131847	2.776445	3.746947

Podrobně zdůvodněte všechny výpočty!

1. (10 bodů) Sdružená hustota n.v. X, Y je rovna konstantě c pro šedou oblast na obrázku a nule jinde.

- Určete hodnotu c .
- Jaká je $P(X < Y)$?
- Jaké je marginální rozdělení veličin X, Y ?
- Určete $\mathbb{E}(X | Y = 1/4)$.
- Určete $f_{X|Y}(x|3/4)$.
- Jsou X a Y nezávislé?

2. (10 bodů) Do soutěže jasnovidců se přihlásilo 100 účastníků. Soutěž probíhá v kolech. V každém kole se každý účastník snaží uhodnout, jakou stranou dopadla hozená mince. Předpokládejme, že se mu to podaří s pravděpodobností $2/3$, nezávisle na ostatních účastnících a předchozích kolech. Pokud některý z jasnovidců v i -tém kole neuhodne správně, tak ze hry vypadává. Označme X počet účastníků, kteří úspěšně prošli prvními pěti koly.

- Jaká je střední hodnota X ?
- Jaká je pravděpodobnost jevu $X = 2$? (Uveďte přesný vzorec i vhodnou aproximaci.)
- Označme Y počet kol, kterých se bude účastnit jasnovidce Jiří (včetně posledního, pro něj neúspěšného). Jaká je střední hodnota Y ? Jaká je pravděpodobnost, že $Y > 10$?
- Označme Z pořadí kola, kdy poprvé někdo vypadne. Jaká je střední hodnota Z ?

3. (10 bodů) Opakovaným měřením hmotnosti jsme naměřili hodnoty 1.0, 0.9, 1.1. Naměřená data pocházejí z normálního rozdělení $N(\mu, \sigma^2)$. Určete intervalový odhad pro μ s hladinou věrohodnosti $\alpha = 0.05$, pokud

- Víme, že $\sigma = 0.1$.
- Hodnotu σ neznáme.

4. (10 bodů) (a) Definujte pojem hustota náhodné veličiny X .

Pro jaké c je funkce $f(x) = c/x^3$ pro $x > 0$ (a $f(x) = 0$ jinak) hustota nějaké náhodné veličiny? Jaká je její střední hodnota?

(b) Definujte pojem korelace dvou náhodných veličin.

Jaká je korelace $\rho(X, X)$ pro $X \sim U(0, 1)$?

Jaká je korelace $\rho(X, X^2)$ pro $X \sim U(0, 1)$?

Jaká je korelace $\rho(X, Y)$ pro $X, Y \sim U(0, 1)$ n.n.v.?

5. (10 bodů) Vyslovte větu o univerzalitě uniformního rozdělení. Vysvětlete, k čemu se hodí.

6. (10 bodů) Vyslovte a dokažte větu o střední hodnotě součinu nezávislých náhodných veličin.